«توسعه معارف حماسه و عاشورا» در دستور کار ارشاد

گروه ادب و هنر | همزمان با تاسوعای حسینی جمعی از هنرمندان در مسجد بنیاد رودکی به عزاداری پرداختند. در همین مراسم بود که معاون امور هنری خبر از طرح «توسعه معارف حماسه و عاشورا» داد و از نمایشنامه‌خوانی «روز واقعه» به کارگردانی محمد رحمانیان به‌عنوان یک اتفاق خوب یاد کرد. علی مرادخانی بعد هم از حاشیه‌هایی که برای «اپرای عاشورا» ایجاد شد، گلایه کرد و گفت: «ایجاد فضایی که در روزهای گذشته به وجود آمد، خلاف اخلاق و معرفت انسانی بود و سبب شد فضا و ذهنیت نامناسبی نسبت به یک اتفاق زیبا رخ دهد. این کار شایسته‌ای نبود. بی‌شک انجام و خلق یک اثر هنری بسیار سخت و پیچیده است و نباید به راحتی از بین برود.»

کافه کتاب

نگاهی به مجموعه‌داستان «نام دیگرش باد است؛ سینیورا!»

تصاویری از بی‌نهایت

مرجان عالیشاهی
منتقد

گول‌زنکی آویخته به نام زندگی برگردن بیابان. کجاست آب و آرامش و آزادی؟ مردم بیابان هر روز و هر شب چون پرنده‌ای بال می‌گشایند تا لذت بودن را به نمایش بگذارند اما صدحیف که دو قدم آن طرف‌تر هیچ‌کس شاهد افتادنشان نیست. منصور علیمرادی برای بیان این دردها نثری شیوا و قلمی توانا دارد. هفت داستان در مجموعه «نام دیگرش باد است؛ سینیورا!» حلقه‌های به‌هم‌پیوسته‌ای از داستان مردمی هستند که زمرد زندگی را یکی به نام بیابان از آنها ربوده است. این مجموعه‌داستان پیوسته بیان بی‌پروایی است از نبودها، از نیست‌هایی که هرگز به وجود نیامده‌اند که از دست بروند. ساخته ذهن مهیج افرادی هستند که تلاش کرده‌اند جای خالی نامهربانی بیابان را پر کنند. دختر شاه‌پریان شکوه عشقی است که نه در خیابان‌ها و پاساژهای پر از زرق و برق بلکه در گردش شبانه یک بیابان گرد می‌آید سراغ او. تنهایی افرادی را پر می‌کند که از تنهایی فرار نکرده‌اند.

نام دیگرش باد است؛ سینیورا!

نویسنده: منصور علیمرادی
ناشر: نون
چاپ اول ۱۳۹۴

افرادی هستند که تجربه متفاوتی از عشق و ترس و تنهایی و مرگ و... دارند. هراس‌شان از بارش گرد سرخ است نه از کیف‌قاپان خیابانی، نه از پاشیدن اسید. جهان گرداگرد خویش گره می‌زند حلقه‌هایی از زندگی نوع بشر را که روبه زوال و پوسیدگی گذاشته‌اند. یکی‌اش هم همین زندگی پر از راز و رمز مردم بیابان است که در این کتاب به زیبایی به آن پرداخته شده است.

بعد از خواندن هرکدام از این داستان‌ها ذهن تا بی‌نهایت پیش می‌رود. خودش داستان را ادامه می‌دهد. آنقدر به داستان نزدیک شده است که اجازه دارد وارد جزئیات نگفته داستان بشود و در این میان تصاویری خلق می‌شوند که می‌توان ساعت‌ها به تماشای ذهنی آن پرداخت. شخصیت‌های این نوع داستان بی‌پروا خودشان را در ذهن مخاطب جا می‌کنند. گفت‌وگوها بر پایه صمیمیت و صبوری این مردمان شکل می‌گیرند و به دور از هرگونه تظاهر. همه فضاهایی که برای خیلی‌ها ناآشنا و کشف نشده است در متن این نوع داستان چنان ساخته شده که به راحتی می‌توان شخصیت‌ها را در بطن آن تصور کرد و به خواندن نانوشته‌ها پرداخت. این مجموعه‌داستان مقابله دردناکی در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند. مقابله با نابودی نوعی از زندگی و گروهی از بشر که دارای قدمت و تمدن خودساخته سالیان دور است و حالا اگر همین داستان و همین کلمات نباشند شاید دیگر نتوان نشانی ازآنها دید. اسطوره‌های مردم بیابان است که بر جذابیت و کشش خواندن این مجموعه می‌افزاید و در تمام داستان‌ها به نوعی خودشان را نشان می‌دهند.

هرقدر هم شناخته شده باشند اما فضایی که در این داستان‌ها ساخته می‌شود امکان درگیری با آنها را در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند. گذری سطحی نیست بلکه جزئی از وجود شخصیت‌هاست. حضور بهنگام و استفاده صحیح از این باور، لذت‌بخش و جالب است. اسطوره جدا از شخصیت‌ها نیست. باوری‌ست که در وجود شخصیت‌ها جا گرفته و ماندگار شده است و شاید همین ویژگی باشد که داستان‌های «نام دیگرش باد است؛ سینیورا!» را متفاوت از همه داستان‌هایی می‌کند که این‌روزها می‌خوانیم؛ نوعی شخصیت‌دادن به اسطوره‌ها در دنیای امروز. کاری که علیمرادی پیش از این در مجموعه داستان «زیبای هلیل» نیز آن را تجربه کرده است و حالا می‌توان نوع دیگری از رویکرد یک نویسنده با دستمایه‌های بومی را به جهانشمولی دید.

گزارش اول

فاطمه معتمدآریا تنها نامزد ایران در جشنواره آسیا پاسیفیک

دستان پر از خالی

سیدحسین رسولی
H.Rasouli@FDN.IR

در حالی که در دوره‌های گذشته کارگردانانی مثل اصغر فرهادی، کیومرث پوراحمد و رخشان بنی‌اعتماد توانسته بودند با کسب مهم‌ترین جایزه‌های جشنواره آسیا پاسیفیک، موجب هیجان در این جشنواره به نفع سینمای ایران شوند، امسال سینمای ایران تنها با یک کاندیدا در عرصه بازیگری حضور دارد. از سوی دیگر چهره‌های شاخص سینمای ایران در دوره‌های قبل داوری بخش‌های مهمی را به عهده داشته‌اند که مثالش ریاست اصغر فرهادی بر دوره قبلی بود و سینمای ایران دست پر از این رویداد مهم سینمایی بیرون آمد. حالا در دوره نهم نگار جواهریان، بازیگر سینمای ایران در عرصه داوری حضور دارد. بازیگر فیلم «حوض نقاشی» خود در دوره هفتم این جشنواره نامزد بهترین بازیگر زن شده بود. در ۳۰ مهر بود که مایکل هاوکینز، رئیس هیات داوران، نامزدهای دریافت جایزه را اعلام کرد. از میان نامزدها فاطمه معتمدآریا برای بازی در فیلم «بهمن» به کارگردانی مرتضی فرشباف حضور دارد. رقبای معتمدآریا از روسیه، فیلیپین، کره‌جنوبی و ژاپن هستند. مرتضی فرشباف ابراز امیدواری کرد که فیلم سینمایی بهمن در فصل پاییز در گروه «هنر و تجربه» اکران می‌شود. نکته اساسی درخشش سینمای تایوان است. کارگردانی که در این دوره توانسته نگاه‌ها را به خود جلب کند از کشور تایوان است. «هو شیائو شین» با نامزدی در سه بخش بهترین فیلم، بهترین تصویربرداری و بهترین کارگردانی پیشروی این دوره از آسیا پاسیفیک است. اسامی برندگان نهایی جوایز نهمین دوره جشنواره آسیا پاسیفیک ۲۶ نوامبر مصادف با پنجم آذر در تالار شهر بریزبن استرالیا اعلام خواهد شد. حالا باید دید آیا فاطمه معتمدآریا می‌تواند جایزه بازیگری آسیا پاسیفیک را برای سینمای ایران به ارمغان بیاورد؟

هنرمندان سینمایی ایرانی حضور قدرتمندی در این جشنواره آسیایی داشته‌اند. تعدادی هم به عضویت در آکادمی علوم و فنون سینمایی آن درآمده‌اند؛ مانند هومن بهمنش که به‌عنوان تصویربردار توانست این افتخار را به دست آورد. اما، موفق‌ترین هنرمند ایرانی در جشنواره آسیا پاسیفیک اصغر فرهادی است. فرهادی سال ۱۳۸۲ با فیلم «رقص در غبار» توانسته جایزه بهترین کارگردانی این جشنواره را از آن خود کند. فرامرز قریبیان هم جایزه بهترین بازیگر نقش دوم را برای بازی در همین فیلم از آن خود کرد. در همین دوره، علی بذرافشان در کنار محمدرضا فاضلی و اصغر فرهادی جایزه بهترین فیلمنامه آسیا پاسیفیک را برای رقص در غبار ربودند. سال ۱۳۸۸، فیلم «درباره الی» اصغر فرهادی توانست جایزه ویژه هیات داوران را به افتخارات سینمای ایران بیفزاید. سال ۱۳۸۷ فیلم «آواز گنجشک‌ها» کار مجید مجیدی توانست جایزه بهترین فیلم جشنواره اسکرین آسیا پاسیفیک را ببرد. فیلم «اتوبوس شب» (۱۳۸۵) کار کیومرث پوراحمد نیز توانست جایزه ویژه هیات داوران آسیا پاسیفیک را از آن خود کند. جشنواره آسیا پاسیفیک از سال ۱۹۵۴ شروع به کار کرده است. مجموعه

کشورهای آسیایی و اقیانوس آرام جزء این دایره هنری هستند. در کل می‌توان از ۷۱ کشور نام برد که در این جشنواره فعال هستند. در دوره‌های گذشته فیلم‌های مختلف توانسته‌اند جوایز مختلفی را کسب کنند؛ ولی این قبیل از فیلم‌ها معمولا در عرصه‌های داخلی یا بین‌المللی دیگر دست‌شان از جوایز کوتاه می‌ماند. درواقع این همایش و گردهمایی محل خوبی برای فروش فیلم‌ها به کشورهای شرق آسیایی و کشورهای اقیانوسیه است. رخشان بنی‌اعتماد با درخشش در دوره قبل جشنواره آسیا پاسیفیک، توانست جایزه ویژه هیات داوران را برای فیلم «قصه‌ها» در دست گیرد و با همین ارمغان فیلم خود را روی پرده‌های نقره‌ای استرالیا هم برد. همچنین جایزه بهترین فیلمنامه را نیما جاویدی برای فیلم «ملبورن» دریافت کرد. طاها کریمی هم با فیلم «هزار و یک شب» برنده بهترین فیلم مستند شد. به این جوایز، تقدیر از مریلا زارعی برای بازی در فیلم «شیار ۱۴۳»، کارگردانی فیلم «عصبانی نیستم» و همچنین کمک‌هزینه ۲۵ هزار دلاری برای فیلمنامه «گل» را هم اضافه کنید.

۶ ایرانی در Top 10 کریستیز دبی

«درخت‌ها»ی سپهری آبروداری کرد

مهربانو ابدی‌دوست
m1.abadidost@fdn.ir

محمود سعید، نقاش فقید مصری همچنان رقیبی برای هنر ایران در به دست آوردن رکورد گران‌ترین اثر فروخته شده در نوزدهمین کریستیز دبی بوده و تابلوی «زن سیاه‌پوست نشسته در کنار پنجره» او با قیمت ۶۶۵ هزار دلار چکش خورده است. به این ترتیب شیخ‌نشین‌های عرب منطقه تلاش کرده‌اند در این رقابت لااقل رکورد گران‌ترین تابلوی فروش رفته در این دوره از حراج را از چنگ هنرمندان ایرانی درآورند. در این رقابت که در هتل امارات تاورز برگزار شده، با فروش ۲۷ اثر ایرانی و به دست آوردن شش رکورد از مجموع ۱۰ رکورد اول، بار دیگر ایرانی‌ها ثابت کرده‌اند که همچنان مارکت هنری منطقه در دستان آنهاست.

در این دوره سهم ایرانی‌ها از میان ۱۲۱ اثر فروخته شده، ۲۷ تابلو از میان ۳۴ اثر راه یافته به حراجی بوده است. ایرانی‌ها گرچه نتوانسته‌اند لابی عرب و ترک منطقه را برای به دست آوردن رتبه اول شکست بدهند، رتبه‌های بعدی، یعنی دوم، سوم، چهارم، پنجم، هفتم، هشتم و نهم را از آن خود کرده‌اند. مجموعه درخت‌های سهراب سپهری در این حراج با فروش ۴۲۵ هزار دلار در جایگاه دوم قرار گرفته و تابلوی نقاشی «شیاطین فریاد» فرهاد مشیری که پشت جلد کاتولوگ این دوره بوده، با رقم ۳۸۹ هزار دلار، رکورد سوم را به دست آورده است. نقاشیخط حسین زنده‌رودی هم با عنوان «صاد» با فروش ۳۶۵ هزار دلار چهارمین رکورد را به نام ایران رقم زده است. در جایگاه پنجم نیز اثر دیگری از فرهاد مشیری قرار گرفته و ۲۴۵ هزار دلار چکش خورده است.

> در این دوره حراج کریستیز سهم ایرانی‌ها از میان ۱۲۱ اثر فروخته شده، ۲۷ تابلو از میان ۳۴ اثر راه یافته به حراجی بوده است

همچنین اثر حجمی منیر فرمانفرمایان با عنوان «توپ آینه‌ای» و در کنارش اثری از منوچهر یکتایی با عنوان «پرتره روبرت مونرو» در رتبه هفتم قرار گرفته‌اند و نقاشیخط دو لته‌ای محمد احصایی هم رکورد هشتم را به دست آورده است. پرتره بدون‌عنوانی از بهمن محصص نیز در زمره بالانشینان کریستیز نوزدهم ایستاده است. در این دوره خریداران اما هیچ‌توجهی به نقاشی «کاکتوس» اثر عصیم ابوشکرا فلسطینی نکردند که از اتفاق روی جلد کاتالوگ کریستیز نوزدهم را به خود اختصاص داده بود. این در حالی بود که اثر فرهاد مشیری با موضوع فلسطین که پشت کاتولوگ منتشر شده بود، رکورد سوم فروش را به دست آورده است. اما در نوزدهمین دوره حراج کریستیز؛ حسین زنده‌رودی با فروخته نشدن سه تابلو و رکنی حائری‌زاده، پروانه اعتمادی، نصرالله افجه‌ای و مسعود عربشاهی هر کدام با یک تابلو انتظارات را برآورده نکردند.

بنا برگزارش کارشناسان حاضر در این دوره از حراج، اشتیاق مجموعه‌داران جوان برای خرید آثار هنرمندان ایرانی از مهم‌ترین عوامل موفقیت هنر ایرانی در رقابت بین ایرانی‌ها، ترک‌ها و عرب‌ها بوده است.

گزارش

درخشش سینمای ایران در جشنواره شیکاگو

«ناهید» جایزه راجر ایبرت را گرفت

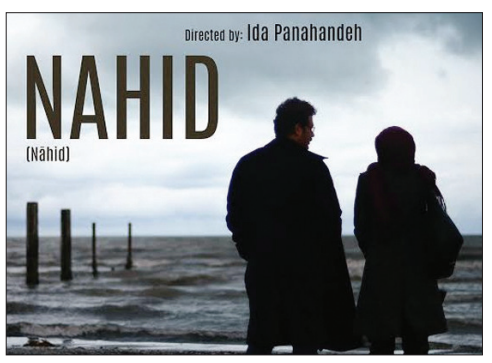

گروه ادب و هنر | «ناهید» به کارگردانی آیدا پناهنده موفق شد در پنجاه‌ویکمین جشنواره بین‌المللی فیلم شیکاگو جایزه راجر ایبرت را به دست آورد. این جایزه در این جشنواره به فیلمسازی اهدا می‌شود که فیلمش دیدگاهی تازه و غیرقابل پیش‌بینی ارائه کند. «ناهید» روایتی از سختی‌های قانونی و تابوهای اجتماعی طلاق و ازدواج است که پیش از این نیز موفق شده بود جایزه آینده روشن جشنواره کن را به خود اختصاص دهد. ناهید، زن جوانی است که از شوهرش احمد به خاطر اعتیاد او جدا شده و خرج زندگی خود و پسر خردسالش را از طریق تایپ پایان‌نامه‌های دانشجویی درمی‌آورد. طبق توافق با همسر سابقش، او تنها در صورتی می‌تواند بچه را نزد خودش نگه دارد که ازدواج نکند. او دلباخته مرد ثروتمندی به نام مسعود است که به او پیشنهاد ازدواج هم داده، اما ناهید به خاطر ترس از دست دادن فرزند، به مسعود و درواقع به میل درونی‌اش، پیشنهاد رد می‌دهد. پناهنده برای این فیلمنامه نامزد دریافت سیمرغ بهترین فیلمنامه از سی‌وسومین جشنواره فیلم فجر در بخش نوعی نگاه شده بود. او همچنین گلایه خودش را از جشنواره فیلم فجر مبنی بر اینکه فیلمش را قربانی کرده‌اند و آن‌طور که شایسته‌اش بوده است، به آن نگاه نکرده‌اند، رسانه‌ای کرده است. پناهنده در نشست نقد و بررسی فیلمش گفت: «نسبت به سی‌وسومین دوره جشنواره فجر دل چرکینم و از مسئولان برگزاری گله‌مند هستم. ناهید گوشت قربانی این دوره از جشنواره شد.»

این در حالی بود که حجت‌الله ایوبی، رئیس سازمان سینمایی بعد از موفقیت این فیلم در کن به کارگردان و عوامل آن طی پیامی تبریک گفت: « اهدای جایزه «آینده» به فیلم‌تان نشانه دیگری است از اینکه سینمای ایران یک راه است، یک نگاه است؛ نگاهی دیگر که به احترامش سینماگران و سینمادوستان جهان در کن بارها از جای برخاستند و بدان آفرین گفتند.» همزمان با آیدا پناهنده، مایکل مور هم برای فیلم «کجا را اشغال کنیم» جایزه فاندر را دریافت کرد. این جایزه هم به فیلم‌هایی تعلق می‌گیرد که با شیوه منحصربه‌فرد و نوآورانه خود در زمینه هنر تصاویر محرک، بتوانند روح جشنواره را منعکس کنند.

کافه تئاتر

عاشورا در صحنه نمایش

گروه ادب و هنر | «اپرای عاشورا» به نویسندگی و کارگردانی بهروز غریب‌پور از اول آبان مصادف با تاسوعای حسینی در تالار فردوسی اجرای خود را آغاز کرد تا این اثر عاشورایی برای هفتمین سال به صحنه برود. این اپرای عروسکی که اولین‌بار سال ۱۳۸۷ اجرا شد، در کشورهای فرانسه، ایتالیا و لهستان هم به صحنه رفته است. آهنگسازی این اثر ۷۲ دقیقه‌ای بر عهده بهزاد عبدی است که اخیرا با اجرای ارکستر سمفونیک تهران روی صحنه تالار وحدت رفت، اما حاشیه‌هایی نیز برای آن رقم خورد که موجب شد در اجرای سوم متوقف بماند. در این اپرا محمد معتمدی در نقش حر، مصطفی محمودی در نقش محتشم کاشانی، رضا صادقی در نقش شمر، علی خدایی در نقش امام حسین (ع) و مهدی امامی در نقش ابوالفضل العباس (ع) آواگری می‌کنند. موسیقی این اثر توسط ارکستر سمفونیک کی‌یف به رهبری ولادیمیر سیرینکو و گروه کر ناسیونال اوکراین ضبط شده است. علاقه‌مندان به تماشای این اپرا تنها تا هشتم آبان فرصت دارند.

کافه سینما

آغاز وسترن با «مسیر بزرگ»

گروه ادب و هنر | سینما تک موزه هنرهای معاصر تهران در نخستین نمایش بخش «از چشم‌انداز سینمای وسترن» یکشنبه سوم آبان، فیلم «مسیر بزرگ» به کارگردانی رائول والش را ساعت ۱۷ نمایش می‌دهد. این فیلم که محصول سال ۱۹۳۰ است به مدت ۱۲۰ دقیقه به زبان اصلی و با زیرنویس فارسی به نمایش درمی‌آید. «مسیر بزرگ» یکی از اولین وسترن‌های صدادار هالیوود بوده که متمرکز بر داستان مرسوم سفر کاروان دلیجان‌ها به غرب است. جان وین جوان (که در این فیلم، رائول والش اولین نقش اولش را به او داده بود) هنوز در قالب آن شخصیت از خود مطمئنش که بعدها به خاطرش معروف شده، به‌طور کامل فرو نرفته است؛ در اینجا خود را جوانی خجالتی نشان می‌دهد که دوست‌داشتنی است. نکته عجیب دیگر فیلم، پراکنده بودن خط داستان است. وین نقش راهنمای مسیر را بازی می‌کند. سه شخصیت منفی و سرخ‌پوست‌ها هم هستند که البته در این فیلم داستان عاشقانه‌ای با نقش اول زن هم وجود دارد؛ ولی ما ناگهان از شخصیتی به شخصیتی دیگر قطع می‌شویم و هیچ‌کدام از شخصیت‌ها واقعا گسترش پیدا نمی‌کنند.

کافه تلویزیون

هنر عاشورایی در سیما

گروه ادب و هنر | «هنر عاشورایی» با موضوع واقعه کربلا از پنجره هنرهای تجسمی، نمایش و موسیقی در شش قسمت از یکشنبه سوم آبان از شبکه مستند سیما پخش می‌شود. این مستند گفت‌وگومحور از پنجره هنرهای تجسمی، نمایش و موسیقی به واقعه کربلا می‌نگرد. در این مستند چند روایت، موازی با یکدیگر پیش آمده‌اند و شاخه‌های مختلف هنری در یک برنامه در هم بافته‌شده‌اند تا بخشی از تابلوی عاشورای حسینی را گزارش کنند. هنرمندان ایرانی برجسته در شاخه‌های مختلف هنر از جمله تئاتر، نقاشیخط، خوشنویسی، عکاسی، گرافیک، موسیقی و نقاشی در «هنر عاشورایی» حضور دارند. «هنر عاشورایی» از یکشنبه تا جمعه هر روز ساعت ۱۷ از شبکه مستند سیما روی آنتن می‌رود.

عکس خانه

BUDDY BY BRANDI THOMPSON

گروه ادب و هنر: چرا بعضی از عکس‌ها به قول معروف چشم‌نواز هستند و می‌توانند توجه دیگران را جلب کنند؟ هنر عکاسی در دوران زندگی معاصر بسیار همه‌گیر شده است. اکثر ما به‌وسیله دوربین‌هایی که همراه خود داریم لحظات مهم و جالب زندگی خود را ثبت می‌کنیم. مجله «ماهانه عکاسی»، هر ماه، نمونه‌هایی از عکس‌های کاربردی را با تحلیل در اختیار مخاطبان قرار می‌دهد. عکس پایین به علت استفاده عالی از رنگ‌مایه سیاه و سفید، استفاده از نورپردازی طبیعی، قراردادن نمایی از گربه در نقطه کانونی و استفاده از عمق میدان کم، به‌عنوان یک عکس موفق انتخاب شده است.

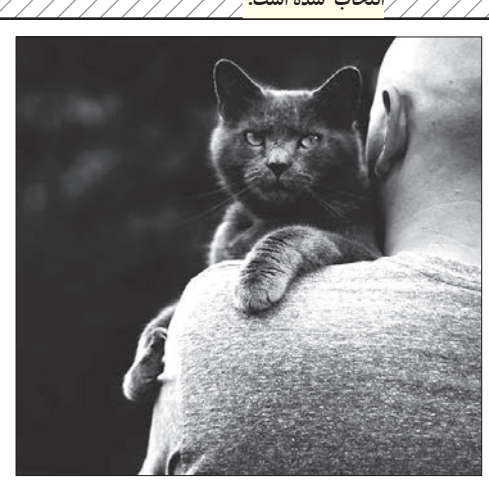

عکس: ماهانه عکاسی